

А. Луначарський.

КОМУНІСТИЧНИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ І ЙОГО ПРАЦІВНИКИ.

Про се, що завойоване духових працівників на сторону пролетаріату являється як одним з найважливіших завдань великого соціального перевороту, західно-європейські товариші можуть, цілком природно, пізнати лише з теоретичних доказів або з чотирирічного досвіду радянської практики в Росії. Тут розходиться ся о завойоване в повному значенні цього слова, бо до часу появи наслідків імперіалістичної війни західно-європейська інтелігенція в своїй подавляючій більшості поталяла в дрібномишанському багатті й була посередно або безпосередно зв'язана з буржуазією та старим ладом. В Росії ж деяка частина молоді та небагато визначніших одиниць прилучили ся бути до революційного руху. Частина інтелігенції, котра політично не свідомо, бо мало політично думає, а якої є дуже багато і яка на ганьбу сій суспільній групі уважає себе сією землі, була до певної міри предметом соціального впливу. Політично активні кляси, поміщики, буржуазія і пролетаріат боролися за інтелігенцію так само, як за машину або за злізаниці. Але мертвий інвентар, який пролетаріат здобув від революційного процесу фізично, треба навчити ся опанувати духова, а се є подвійно важним відносно живого інвентаря, який творить зі себе політично ієрархія частина інтелігенції.

З погордою відносячись до низших верств, які посміли стати "начальством", потрапивши на розкладом життєвих відносин, несприятливо до нових вимог, які поставили нові життєві відносини, пробувала інтелігенція з початку своєю пасивністю протидіяти радянській владі, значить просто саботувала в більш або менш організований спосіб. Російський пролетаріат зумів з достаточною енергією відповісти на се і саботаж зломлено. Інтелігенція дрібне мішанство воркотить ще й нині на радянську владу, робить наклепи поза пелюстками комуністів, тішить ся кождою їхньою невдачею, навіть такою, що цілій державі шкодить, і смутить ся удачами, включно й такими, які в ґрунті рині являють ся для цілого народу хосенніми.

Навчити ся опанувати масу, значить: зискати симпатії якомога найбільшого числа аформних та дрібномишанських елементів для політики комуністів, притягнути їх до реальної та творчої праці в дусі їхнього фахового знання, до чого належить виробити відповідний план їхнього використання; далше, створити режим, який не будучи насильним та відштовхуючим для інтелігентів, вестакі уможливував би контролю над діяльністю тих, на яких симпатії ми не можемо числити. Сього вва се напрямку і приєднує ся Рос. Комуністична Партія в своїй політичній супроти загадних дрібномишансько-інтелігентних мас. В західній Європі однак може загальне зубожіння інтелігенції, головне в Німеччині та Австрії, привести значну її частину до гострої опозиції проти буржуазного світа; се стає замітним почасті вже й тепер. Тому може там поділене значно змінити ся і соціальна революція найде при своїй політичній триюмф опозиції пересічної інтелігенції дуже ослабленою, а навіть значна частина тої інтелігенції привтає та піддержує соціальну революцію.

Противний бігун сєї інтелігенції творить політично бистроумна її частина, котра пересікає своєрідним клясовим інстинктом, який наводить вислів у своєрідній клясовій теорії. З сього боку не можна робити собі ілюзій. Коли наприклад у західній Європі тамошні меншевики, то є праві соціалісти, бувають часто заступниками зпсованої буржуазією части кваліфікованого пролетаріату, то в Росії лише

незначна скількість кваліфікованого пролетаріату лишилася на ґрунті т. зв. соціалдемократичної партії. Ся партія є сутю інтелігентська; її вербуєковий округ є зовсім ясний. Се є молода, ще не вбрана в піре буржуазія, яка не має нагоди самостійно замовити свій наклін до панована і здобути собі в буржуазії почесне місце, вона грає роль посередника між промисловою буржуазією як такою, та образуючою і технічно кваліфікованою частю пролетаріату. Бути крамарчуком, а до того повільно та любленим прикащиком буржуазії і рівночасно провідником машетових пролетарів, являється в ґрунті річчю ідеалом меншевіка. Се є ідеалом шайдеманівців усіх напрямків, лише з тою різницею, що шайдеманівці мають ще між робітниками досить прихильників, тимчасом коли меншевіки в Росії вже при перших громах революції сталя та розпорочили ся.

Подібно мається річ також з інтелігенцією, котра прилучилася до соціалреволюціонерів. До партії есерів наплили в 1917 році цілі ватаги дрібномишанської інтелігенції. Програма есерів не обов'язувала їх до нічого. Було, так сказати-б, модою причеплювати на дірочці гузика соціалреволюційну червону стяжку. Сей політичний мішмаш, де побіч педантичного "критика" Маркса та зледашаго анархіста легко міг стояти підфарбований чорносотенець, пер ся в Росії під прапором соціалреволюційної партії до владі. Зовсім зрозуміло, що ся неабия маса зразу розлетілася в порох, як тільки почула поважний удар робітничої сили. Чи можна означити есерів, як селянську партію? — Так, якщо вона рівнобіжно до меншевіків, котрі старують оперти ся на робітничий аристократії, опирається на аристократії селян. Однак робітничий аристократ вестакі залишається ся робітником, а селянський аристократ є кулаком і в сути рині являється ся правдивим буржею. І се власне надає правій соціалреволюційній партії дуже виразний при смак середномішанського кулацького характеру. Сюди зачисляється ся ще ту інтелігенцію, котра вже без соціалістичної покринки виступає в ролі якогось поплечника буржуазії.

Се інтелігенція належна до партії кадетів. І от, якщо загально сей поділ зберемо ще до купи, то й готовий перед нами образ т. зв. передньої стю рожі російської інтелігенції. Шось подібного покажуть ся також і в західній Європі. Тут рівнож буде інтелігенція, — як частина дрібномишанства, як якась працююча годуюча реміснична кляса, — пробувати створити партію або конгломерат з партій, який буде зі себе уявляти своєрідну відбитку наших російських інтелігентських меншевіків, соціалреволюціонерів та кадетів.

Погодити ся з тими людьми ми не вперібно і неможливо. Вони ще й дотепер стоять у дуже ризиків опозиції; вони все ще мріють повернути взад колесо історії. Вони ведуть шкідливу пропаганду поміж безпартійними інтелігентами та безпартійними масами взагалі. Вони мусять, так сказати-б, політично вмерти. Найкращі одиниці (а між ними є багато талановитих людей) пізнають правдоподібно кінець кінців свій блуд і ризиків, але далекими манівцями таки приходять до нас. Є рівнож і такі, що прикидають ся Савло і раптом ясно пізнають, що злий дух їх водив у крузі близько правдивої дороги — і наворачують ся. Ми маємо цілий ряд надзвичайно талановитих приятелів та комуністів, котрі сею дорогою потрапили до нас. Тут треба взяти під розвагу, що се, про що тут говорять ся, не означає боротьбу за душі неперемінно контрреволюційної частини інтелігенції, лише се є війна всієї інтелігенції проти сєї її частини.

Вкінці треба ще сказати кілька слів про високо кваліфікованих інтелігентів. В сій статі я не гадаю давати докладної фізіології і на сю тему поговорю може в більшому творі. В кождому разі мусимо сих високо кваліфікованих інтелігентів розкласти на два, для нас велими важні едементи: на групу т. зв. європейських або всеросійських світочів і на кваліфіковану частю професорів інженерії і техніки взагалі.

Зачінаю послідню групу. Немає сумніву, що головний штаб технічного персоналу в

промисловій і сільсько-господарчій області, включно з професорів висших технічних шкіл, є для нас так кінечним, що не дасть ся порівняти з нашими запасами золота ані з жадним другим державним майном. По причині нинішних соціальних відносин вони являють ся монополістами знання і то якраз того знання, без якого ми не можемо обійти ся. Сю групу не можна зачислювати впрост до буржуазії, треба одначе сказати, що буржуазія її плакала й на ню впливала.

(Кінець буде.)

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В зв'язку зі зміною економічної політики і надання господарським установам значної волі в розпорядженню матеріальними грошевими цінностями, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет і Рада Народних Комісарів ухвалила: скасувати попередню ревізію обігу грошових матеріальних цінностей, встановлену декретом Раднаркма з 20. червня 1919 року.

На час відсутності тт. Раківського і Чубаря заступником голови Раднаркма призначено т. Скришника, заступником голови української економічної ради Александрова. Раднарком доручив Особливий Комісії розробити на протязі тижня проект декрета про націоналізацію землі для потреб цукрової промисловості.

Вукопеліці дозволено виводити делегацію в Чехословаччину, при чім завдання делегації мають бути подогідні і з Зовнішторгом.

Україн. Економічна Рада ухвалила, що економічні наради не повинні втручатися в порядок переведення кооперацією покладених на неї завдань. З окрема Економнаради не повинні ставити до кооперативних установ вимог про обмін, продаж, покупку чи видачу тх або інших продуктів і краму. Економнаради не повинні також перешкаджати кооперативам робити торговельні умови. Кооператив з свого боку зобов'язаний додати Економнарадам план своєї діяльності і давати відповіди на запитання, а також звіти відносно виконання покладених на них державних завдань.

Українська Економічна Рада доручила спеціальній Комісії виготовити проект положення про м'ясний трест, завдання якого має бути заготовка скотини, перерібка і доставка м'ясних продуктів в порти та організація ветеринарного догляду.

Згідно з постановою Раднаркма про соціальне забезпечення заслужених робітників науки, Наркомпрод виробив до вичну норму постачання професорів Кримського, Тутковського, Багалія, Ермакова, Граве і Кларка та членів їх родин, яка цілком забезпечує їх. Норма ся зберігається ся за професорами і їх родинами і на випадок втрати працездатності.

Наркомфін одержав повідомлення з Москви про те, що на засіданні Раднаркма Р.С. Ф.С.Р. 29. листопада встановлено розмір загально-федеративного бюджету, загальні доходи і доля участі в ньому установ У.С.Р.Р.

На Одеських заводах і в корабельних майстернях праця поширюється ся. Одержано багато матеріалу, якого раніше бракувало. Поліпшено матеріальне становище робітників. Закінчується ся ремонт корабля ("Вече") який до 1. грудня буде готовий до плавання.

"Вече", є одним з найбільших океанських кораблів чорноморського транспорту.

Дня 9. листопада в Миколаєві закінчилась Губпартконференція, яка мала сувороділовий характер. Конференція ухвалила мобілізувати всі сили для успішного і швидкого введення продовлатку. З сего метою Конференція ухвалила вважати себе цілком змобілізованою для продовлаткової праці.

6. листопада розпочалась V.

Губпартконференція Київщини. Від Ц.К.К.П.У. з привітом виступив тов. Кон, який відзначив заслуги Київської парт. організації в справі зrealізації продовлатку і заготовки палива.

При Укранархозі утворена Осібна Комісія по справах поліпшення матеріальних умов для спеців і підвищення урівня спеціальної технічної освіти.

На останню засіданню Президії Укранархоза була розглянута заява про затвердження статуту Всеукраїнської асоціації інженерів і техніків. Прохання принципово задоволено.

Кампанія по перевиборам Рад в повним ході. Населене виявляє до виборів велику зацікавленість. У багатьох губерніях уже відбули ся перевибори Сільських Рад і Волостних Виконкомів. В Раді прихляють майже виключно члени комезамів і комгуртків. Працює виборів фактично керують комезами, вони ж намічають кандидатів до Рад.

В.У.Ц.В.К. затвердив положення про діяльність Українського Червоного Хреста. Він визначив юридичною особою всі всіма вибігачками з сього правових наслідками. Всі установи і майно Червоного Хреста користують ся всіма пільгами і охороною, встановленими принципами міжнародного права. Зокрема, майно не може бути розквитовано чи конфісковано інакше як по суду. Червоному Хрестови надано право законорних зносин з додержанем існуючих в Республіці правил. Внутрішня праця Червоного Хреста не підлягає контролю робітничо-селянської інспекції. Червоному Хрестови для виконання покладених для него завдань надається ся ряд прав з метою найкращих умов для його діяльності.

В.У.Ц.В.К. зобов'язав усі підприємства: кооперативні і приватні, між ними і промислові об'єднання, що експлуатують на підставі орендних чи інших договорів подавати в Укранархоз, Укрстатбюро та їх місцеві органи відомості про хід праці, продуктивність, зміну в складі підприємства, а також відомості економічного характеру.

Раднарком ухвалив як вищу міру прусуду до примусової праці з позбавленням і без позбавлення свободи — п'ять років.

В Донбас направляється ся з Великокорості велика кількість чорноробочих і кваліфікованих робітників. Через відділ учота розподілу сили Уповнаркомпраці пройшло сими днями із Златоуста 389 кваліфікованих робітників спеціалістів. З Росії очікується ся понад 12.000 чорноробочих.

За центр ваги в праці Всеукраїнської контори Держбанку вважається ся відділ промислових позичок і крамообміну. Відділ промислових позичок буде провадити операції позичок промисловим підприємствам в формі кредиту на певні продукційні заціннания. Сим видом кредиту будуть користуватися ся державні і кооперативні організації так само і приватна промисловість.

В губерніальних містах України утворюють ся Особливі Комісії для переведення амнестії відносно чужинців, згідно з міжнародними договорами У.С.Р.Р. Завданням Комісії буде повне законорне переведення амнестії відносно чужинців.

При командуючому військами України і Криму утворена військово-економічна нарада під головуванем тов. Дашкевича. В склад наради входять начальник усіх українських військово-постачаючих управлінь, начальник військових зносин, представники робітничо-селянської інспекції, політуправління і промради.

Завданням військово-економічної наради є регулюваня і координуваня нових продукційних початків воєнного відомства в галузі сільського господарства, кустарної, дрібної, (середньої і великої) промисловості, в галузі паливних заготовок то-що. Утворені також окружні, дивізійні і губерніальні військово-економічні наради.

Вукопеліці та Губсоюзі зазначіть приготуванням краму для експорту. Головну увагу звернено на крам, який має промислове значіння: вонна, руда, конопля, шетина, кінське волосе то-що. Кількість руди для експорту визначена по Одесі в 717.000 пуд. В Одесі заброніровано теж для експорту 1.500.000 пуд. металевих залишків. З нагоди 4 роківин Жовтневої Революції. Полтавської Губсоюз ухвалив асигнувати 25.000.000 руб. на підтримку Червоної Армії в установі Полтавської пішої школи, Червоних Командирів.

До Наркомзема надходять пропозиції від закордонних організацій про послужку на Україну для весняної оранки нив в невражійських губерніях тракторних загонів для праці на піднятих засадах.

Українська Економічна Рада доручила Наркомзему, Укрсовнархозу і Зовнішторгу практично розробити в спільному порядку справу, щодо можливості зrealізації сих пропозицій. З огляду на перевозку в невадві руди до Миколаєва, для зrealізації за кордоном У.Е.Р. визнала за потрібне зробити ремонт нині непрацюючих механічних споруд для навантажування і вивантажування руди в Миколаєві.

В зв'язку зі зміною господарського будівництва при Укрсовнархозі утворена особлива комісія для організації господарських органів в галузі управління і регулюваня великої промисловості. Є наметі зробити досконалий перелік питань, зв'язаних з формою управління відповідних галузей промисловості.

В Катеринославському промисловій районі велике оживлення. Димеу гігантський Брянський завод, запрацювала мартенівська піч на заводі Шобуа; в повному русі усі ціхи заводу Гладке, працюють текстильний, гвіздовий і гвинтовий Чехи заводу Стар, працює другий по своїй цінності на Україні завод Сатурн, який готує деревообробляючі і лісопильні верстати, повним русом працює єдиний на всю Росію завод Сіріус, який відливає і виготовляє прокатні і млинові вали. Завод Шаля забезпечений на 1922 рік цілком і буде продукувати виключно лопати. Згідно з продукційною програмою він має виготовити до 1. жовтня 1922 року 500.000 лопат. Працюють також заводи Ланго, Цель, Янчевича, Орлату. В аренду віддано околу 75 підприємств. Катеринослав відраджується ся немов феєкс, з пелла він швидко стане, як раніше, значним промисловим і торговельним центром.

В капіталістичним "рано".

В комуністичним ладі жінщина не буде мати потреби продавати своє тіло, бо її матеріальний бік життя буде забезпечений на рівні з усіма членами капіталістичного суспільства.

В капіталістичним ладі недостача життєвих средств приневолює людину до всіх можливих збочень. Сер Алфред Кіо, генеральний лікар в своїм звіті на мітінгу в Квінс-голд, в Лондоні, заявив, що по день 13. жовтня 1917 процент хворих на венеричні недуги після звітів шпитальних зарядів був слідууючий:

В Франції на 1000 осіб 21.
В Єгипті на 1000 осіб 32.
В Англії на 1000 осіб 42.
Однак не перешкаджає оборонням капіталістичної моралі горлати, що нинішній лад є найліпший для всіх членів суспільства.

Торговельна умова Чехії і Сов. Росії.

В своїй омпозе дня 16. листопада міністер през. Бенеш проголосив, що торговельна умова між Сов. Росією і Чехословаччиною вже готова і буде підписана в найближчих днях.

В своїй омпозе дня 16. листопада міністер през. Бенеш проголосив, що торговельна умова між Сов. Росією і Чехословаччиною вже готова і буде підписана в найближчих днях.

ІЗИДОРА ДУНКАН З РОБІТНИЧОГО ЖИТТЯ В МОСКВІ. В МОНТРЕАЛІ.

В річницю Революції виступила Ізидора Дункан в "Великому Театрі" в Москві. Се вже друга англійська артистка, що присвятила своє мистецтво російській Революції. Першою була Miss Sheridan, відома різьбarka і Ъратанка Чорчіла, що між иншим виконала бюсти провідників революції, як Леніна, Троцького і инших.

Совітський уряд відступив Ізидорі Дункан префарне мешкане, де вона вваснувала свою першу школу. Свято Революції мало бути першим її публічним виступом. "Великий Театр" був виповнений по береги. Почесні місця в бувшій царській ложі і инших були відступлені інвалідам з революційних боїв. Свято відкрив комісар освіти Луначарський промовою, в якій згадав усе, що революція зробила для мистецтва.

Потому виступила Дункан. Танцювала б симфонію Чайковського.

Та головним моментом свята був "Славянський похід". Ті, що знали його, бачили дійсно панславистичний характер, що знали як в ньому кілька разів висувають ся могутні тони бывшего царського гимну, не могли представити собі, яке вражіння викличе ідея і переведення її через артистку.

І почали ся перші звуки сего справді протиреволюційного твору Чайковського.

Артистка почала ілюструвати музику згорбленим, спрацьованим, умученим невольником, що намагається ся за всяку ціну скинути кайдани, тратить у боротьбі з ними останні сили і вкінці цілковито вичерпаний паде в обійми смерті. Але не цілком паде в її обійми. В хвилині звуку царського гимну, коли Невольник є вже близький цілковитого вичерпання, встає останками своїх сил і розкладає свої руки, на чей вже тріскали кайдани. Коли одначе чує, що окуви певно тримають ся, лише викривлено почує найвищої ненависти супроти символічного свого гнобителя і паде. І знову встає, збирає всю свою ненависть на прокляті емблеми swojego невольництва і врешті при останних звуках походу і гимну розриває їх, витягає сводібно скривлені свої пальці і підносить руки до нового життя.

Царський гимн мабуть вперше за час свого істнування звучав революційно. В тій хвилині Марсиза була супроти нього солодкою пісенькою. При кінці виступу Дункан, звуки Інтернаціоналу були основою танців. Апотеоза осягнула вершок при останньому рефрені "Ето будет поспідний ртшеительный бой", і коли повстали маси робітництва — лица їх приняли поважний вираз...

В комуністичним ладі жінщина не буде мати потреби продавати своє тіло, бо її матеріальний бік життя буде забезпечений на рівні з усіма членами капіталістичного суспільства.

В капіталістичним ладі недостача життєвих средств приневолює людину до всіх можливих збочень. Сер Алфред Кіо, генеральний лікар в своїм звіті на мітінгу в Квінс-голд, в Лондоні, заявив, що по день 13. жовтня 1917 процент хворих на венеричні недуги після звітів шпитальних зарядів був слідууючий:

В Франції на 1000 осіб 21.
В Єгипті на 1000 осіб 32.
В Англії на 1000 осіб 42.
Однак не перешкаджає оборонням капіталістичної моралі горлати, що нинішній лад є найліпший для всіх членів суспільства.

Торговельна умова Чехії і Сов. Росії.

В своїй омпозе дня 16. листопада міністер през. Бенеш проголосив, що торговельна умова між Сов. Росією і Чехословаччиною вже готова і буде підписана в найближчих днях.

В своїй омпозе дня 16. листопада міністер през. Бенеш проголосив, що торговельна умова між Сов. Росією і Чехословаччиною вже готова і буде підписана в найближчих днях.

В Монреалі, як і в других містах Канади, жие велике число українських робітників і мігрантів, які прибули сюди з Галичини і України. Будучи заводними різьниками в старім краю, вони опинили ся в канадській метрополії в дуже скрутним положенню; не знаючи нікого фаху, мусять працювати тут в заводах і фабриках за найтаншу платню, якої не вистарчає навіть на прожиток. І ніде правди діти, українська колонія в Монреалі се найбільшійша колонія в цій Канаді. Українські робітники, так як і робітники французькі, англійські, російські та жидівські, заледво що живуть. Загалом робітничий рух тутка шойно розвивається ся і завдяки католицькій атмосфері та незвичайно великому впливові алкоголю, піоніри робітничого руху стрічають ся з великими труднощами. Однак се їх не здержує і робітники поволі, день за днем, значають проривати і застановляти ся над своєю долею, над своїм мізерним життям та шукають коріня сего нещастя, яке лежить в нинішній капіталістичній системі.

Індустріальна депресія і безробітє змусили приадамується над сям навіть найтемішійшого парохіянина і члени всяких католицьких і патріотичних товариств громадно переходять до робітничого тону. "Воля", де власне такі питання щодня розбирають ся.

Патріоти бачуть, що їм вже прийшов кінець і мимоволі зклали якась ніби товариство Драгоманова, але так як там гуртується ся виключно рижі "гешетфярї", агенти шпифкартових агенцій з під чорної звади та патріотичні наганячі, українські свідомі робітники стидують ся там заходити.

До Монреалу вже повернули сумної пам'яті бондовці: головний агент Боєр, про якого писала патріотична преса у Вінніпегу, що він є 100% "Українець", і його помічники "інженер" і влаетитель "сухопутного" корабля в Нью Йорку пан Гриць Курдидик і звисний "дівч" з воєнних часів "Нік" Ткачук. Перший з них п. Ф. А. Боєр має вихати з женою в теплі краї, десть до полудневої Америки а останні два жуляки бавлять ся в монреальських салонах, а побавившись весело, розказують, як то вони бавили ся на "вєстах" та як танцювали у "Форт Гері" готелі в Вінніпегу з редакторами українських чорносотених шмат.

Між иншим розказують п'яні бондовці, як вони надули в українських політканів в Вінніпегу, бо в дійсности не істнуюче "правительство Петрушевича" не видавало ніяких бондів і та комедія Цегельського, Боєра, Курдидика і Ткачука, яку згадали третій відіграли при помочи Стетішина, Бачинського, Гикавого і Будки перед українськими виборцями в західній Канаді, була тільки політичною вуздою!

Комар.

Чехословаччина і Австрія закладаючи договір.

ПАРИЖ, 17. грудня. — Угода, яку підписано сьогодні між Чехословаччиною і Австрією вважається ся подією великого значіння для економічної і політичної будуччини центральної Європи. До порозуміння прийшло в Ляні, де чехословачський премієр Бенеш і австрійський канцлер Шобер переговорували кілька днів над постановленим пражським правительством пропозиціями.

Хоч угода є в сути річчю політичною, але вона промостить безсумнівно дорогу до економічного співіладня між Австрією і найбагатшою частиною колишньої подвійної монархії.

Преса обох краів омпозе ту подію як зворотну точку у зносинах між Австрією і Чехословаччиною і як отворення для Австрії дороги до членства в Малій Антанті (Румунія, Чехословаччина і Югославія).

Преса обох краів омпозе ту подію як зворотну точку у зносинах між Австрією і Чехословаччиною і як отворення для Австрії дороги до членства в Малій Антанті (Румунія, Чехословаччина і Югославія).